

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoE/114/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715205503
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6715205503.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného PRO CIVITAS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, zast. JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou, Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti povinnému G. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX M. S. XX, vedenej pod sp. zn. Ex/XXXX/XX súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Ďuricom, Exekútorský úrad Borovianska 17, 960 01 Zvolen, o vymoženie 6 276,54 eur s príslušenstvom a trov exekúcie, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu vo Zvolene č. k. 1Er/180/2015 - 27, zo dňa 08. júna 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. EX/XXXX/XX, doručení súdu dňa 22.04.2015, zamietol.

V dôvodoch rozhodnutia okresný (exekučný) súd uviedol, že súdny exekútor žiadal poveriť vykonaním exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcom v rozhodcovskom konaní podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ZoRK), avšak na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Rozhodcovská doložka nie je dojednaná individuálne a napriek jej formulácii všeobecne znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník - ust. § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa). Priznané plnenia vyplývajú z nesplateného spotrebiteľského úveru poskytnutého povinnému právny predchodcom oprávneného Poštová banka, a. s., IČO: 31 340 890, na základe Zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 28.10.2010. Posúdením predložených listinných dôkazov v zmysle ust. § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) dospel exekučný súd k záveru, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nemožno vyhovieť, súdu nebol predložený riadny exekučný titul na podklade ktorého by bolo možné viesť exekúciu.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, aby udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie v rozsahu predloženej žiadosti.

Spochybnil legitimitu exekučného súdu na skúmanie rozhodcovskej doložky pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie. Právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu (§ 159 ods. 2 O. s. p.). Exekučný súd pristúpil k hmotnoprávnemu posúdeniu právneho titulu, na ktoré exekučný súd nemá oprávnenie, a exekučný súd takto v rozpore so zákonom nahradil aktivitu, ktorá mala vychádzať zo strany povinného, ktorý nevyužil procesné práva, ktoré mu zákon v konaní priznával - nepodal žalobnú odpoveď a ani žalobu

proti rozhodcovskému rozsudku. Všeobecný súd konajúci z pozície exekučného súdu je v oblasti prieskumu rozhodnutia rozhodcovského súdu limitovaný ust. § 40 v spojení s ust. § 43 ZoRK. V štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora vykonaním exekúcie sa exekučný súd zaoberá tým, či je exekučný titul vykonateľný po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bol exekučný titul vydaný) a po stránke materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia). V rámci tohto skúmania exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozhodcovského súdu.

Oprávnený má zato, že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, lebo exekučný súd založil a odôvodnil svoje rozhodnutie bez toho, aby oprávnený mal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu. Exekučný súd neumožnil účastníkovi konania viesť kontradiktórne konanie. Oprávnený nemohol vyjadriť svoje stanovisko k skutkovým a právnym otázkam, ktoré súd nastolil v súvislosti s neprijateľnosťou zmluvnej podmienky.

Predložením rozhodcovskej doložky klientovi si právny predchodca oprávneného plnil len svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a nemožno ho za to sankcionovať. V tejto súvislosti odvolateľ zároveň poukázal na viaceré výhody rozhodcovského konania a na skutočnosť, že rozhodcovská doložka, ktorá zakladá riešenie sporov pred rozhodcovským súdom, zabezpečuje rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán.

Povinný, ani súdny exekútor vyjadrenie k odvolaniu nepodali.

Rozhodnutie vo veci bolo vydané vyšším súdnym úradníkom okresného súdu. Zákonný sudca predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu podľa § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (O. s. p.).

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1).

Rozhodnutie súdu je založené na zistení o neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul. Potom aj exekučný titul vydaný v takomto konaní je vydaný v rozpore so zákonom a nie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie neprebehlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého by mala byť vykonaná exekúcia.

S týmto záverom sa odvolací súd stotožňuje a dodáva.

Priznané plnenia vyplývajú z nesplateného spotrebiteľského úveru poskytnutého povinnému právny predchodcom oprávneného Poštová banka, a.s., IČO 31 340 890, na základe Zmluvy o úvere uzavretej dňa 28.10.2009. Právny vzťah účastníkov podlieha režimu spotrebiteľského práva. Oprávnený predmetnú pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávok.

V Zmluve o úvere zo dňa 28.10.2009 pod bodom 7) je uvedená: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach“ .

K zmluve pripojené tzv. Obchodné podmienky pre úver (verzia - platné od 15. 12. 2008 a účinné od 1.1.2009), v čl. 11 ods. 2. zakotvujú: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo ZoU budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa uplatní na riešenie sporov rozhodcovská doložka uvedená vo VOP, na základe ktorej dochádza k mimosúdnejmu riešeniu týchto sporov.“ Zároveň boli exekučného súdu predložené aj tzv. Všeobecné obchodné podmienky, obsahujúce rozhodcovskú doložku v čl. 10.2., ktoré v zmysle bodu 9. Časť IV. - Prechodné a záverečné ustanovenia, „nadobudli platnosť 17.12.2008 a účinnosť dňa 1.1.2009. Touto aktualizáciou VOP sa ruší znenie VOP zo dňa 17. decembra 2007.“ Nasleduje vytlačené meno predsedu predstavenstva a člena predstavenstva.

Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc rozhodovať o žalobe doručenej žalobcom (t.j. Poštová banka a.s. - právnym predchodcom oprávneného) podľa čl. 3 ods. 7 zmluvy o úvere, kde sa zmluvné strany (spotrebiteľ a veriteľ) dohodli, že všetky spory vzniknuté z tejto zmluvy, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik zmluvy, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach. Podľa bodu bod 10.2.2 VOP písm. a), b):

a) - pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania.

b) - pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu a to podľa štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.

Odvolačný súd zastáva rovnaký názor ako okresný súd, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v bode 10.2. Všeobecných obchodných podmienok (aj v spojitosti s odkazom na bod 11.2. Obchodných podmienok pre úver (verzia platná od 15.12.2008 a účinná od 1.1.2009)) je neprijateľnou podmienkou podľa ust. § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r) a neplatnou podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008, aj v zmysle smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá bola implementovaná do slovenského právneho poriadku dňom 01.04.2004 zákonom č. 150/2004 Z. z. z 02. 03. 2004, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (do ust. §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke, tak ako je formulovaná v bode 10.2. Všeobecných obchodných podmienok je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Z formulácie bodu 10. 2. 2. a), b) vyplýva v prípade podania žaloby pre banku aj pre klienta, jednoznačný záväzok banky aj klienta, obrátiť sa výlučne na vopred určený (vybraný) rozhodcovský súd, jednoznačne stanovuje „výlučnú“ právomoc rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť vec ohľadom všetkých sporov ktoré vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní služieb, Bankových produktov a/alebo vykonávaní Bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik Zmluvy medzi účastníkmi. Spôsob akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v písm. q) bodu 1 Prílohy smernice Rady č. 93/13/EHS v tom význame, že rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy.

Z ust. 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, na ktoré poukazuje oprávnený, pre banky vyplývajúcu povinnosť ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona (pol. 88k odkazuje na zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní) - ods. 1, nemožno vykladať ako samovoľné, automatické vylúčenie možnosti prejednávania prípadného sporu účastníkov všeobecným súdom. Dané ustanovenie nepopiera vo všeobecnosti alternatívnu možnosť riešenia sporov všeobecným súdom, o čom svedčí aj dikcia ods. 2 cit. ustanovenia, podľa ktorého ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa ods. 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov (pol. 88i - odkazuje na O. s. p.). Veriteľ (právnym predchodcom oprávneného) pri podpise zmluvy takto nepostupoval. Dlžníkovi (spotrebiteľovi) jednoznačne nedal na výber, ale mu predložil k podpisu zmluvu vrátane vopred pripravenej rozhodcovskej doložky, ktorá zakotvuje rozhodcovské konanie ako výlučnú možnosť riešenia sporov, že s takouto doložkou súhlasí. Iný záver nemožno vyvodiť ani s poukazom na znenie bodu 10.2.3. VOP „Ak klient, najneskôr pri uzavretí Bankového obchodu alebo Zmluvy nedoručí Banke písomne oznámenie, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí, má sa za to že ju prijal“, ktoré má urobiť zadosť, že klient (povinný) s rozhodcovskou doložkou vyslovil súhlas, a teda bola právne relevantným spôsobom založená právomoc rozhodcovského súdu. Okolnosť, že veriteľ si vymienil, že klient (spotrebiteľ) je povinný platnosť rozhodcovskej doložky namietat' pri uzavretí zmluvy resp. bankového obchodu osobitnou formou „písomne“, spotrebiteľa pri vyjednávaní podstatne znevýhodňuje.

S okresným súdom treba súhlasiť v tom, že rozhodcovskú doložku si povinný (spotrebiteľ) osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy

vopred pripravenými veriteľom (právnym predchodcom oprávneného) pre veľký počet spotrebiteľov, ktoré povinný ovplyvniť nemohol. V konečnom dôsledku zmluvu mohol len ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť všetkým všeobecným podmienkam obsiahnutým vo formulárovej predtlačí, vrátane rozhodcovskej doložky. Uvedené okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy nasvedčujú tomu a vylučujú záver o voľbe povinného (slobodne sa rozhodnúť) pri podpise zmluvy. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú náležitú pozornosť tejto časti formuláru, nemožno zneužívať k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov. Na tomto nič nemení technika predkladania - zapracovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok resp. vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. Je neakceptovateľné, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú doložku.

Odvolačný súd dodáva, že takto uzavretá doložka nespĺňa ani náležitosti písomnej formy, zjavne účastníkmi nie je podpísaná.

Platnosť doložky nemožno obhájiť ani tým, že priamo v zmluve o úvere (bod 7) je uvedené: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo všeobecných obchodných podmienkach“. V Zmluve o úvere zo dňa 28.10.2009 je síce uvedené v ustanovení časti 3, bod 2. že : „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami (OP) pre úver, Klient svojím podpisom potvrdzuje, že bol s nimi oboznámený s súhlasí s nimi“, VOP a taktiež Obchodné podmienky pre úver (verzia účinná od 1.1.2009)) sú však len nepodpísaný dokument, ani inak bližšie identifikovaný v zmluve. Potom nemožno prijať záver, že rozhodcovská doložka bola účastníkmi uzavretá v kogentne predpísanej forme, tak ako vyžaduje ust. § 4 ods. 2 prvá veta ZoRK (písomne pod sankciou neplatnosti právneho úkonu).

Okresný súd vo svojom procesnom postupe neprekročil rámec preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z.z.. V zmysle § 44 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok tak súlad rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu s § 45 ods. 1 ZoRK je hmotnoprávnym predpokladom na vykonanie exekúcie. Je povinnosťou exekučného súdu preskúmať aj exekučný titul a to z hľadísk vyjadrených v ustanovení § 45 ZoRK, teda aj čo do materiálnej správnosti. Takýto postup je zákonný, výslovne upravený v § 45 ods. 1, 2 ZoRK.

Postup exekučného súdu keď posudzoval, či exekučný titul bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný ani tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

V prejednávanej veci založil okresný súd svoje rozhodnutie výlučne na listinných dôkazoch, ktoré mu predložil oprávnený, stabilná rozhodovania činnosť okresného i odvolacieho súdu je navrhovateľovi dlhodobo známa a zo strany okresného súdu mu neboli kladené žiadne prekážky prezentovať svoje tvrdenia a dôkazy na ich preukázanie. Zo strany okresného súdu nedošlo k takému postupu, ktorý by predstavoval zásah do práva oprávneného na súdnu ochranu.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.